

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Monstris Et Monstrosis, Qvam Mirabilis, Bonvs, Et
Ivstvs, In Mvndo Administrando, Sit Devs, Monstrantibvs**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1647

15. An, & quid sint Sphinges?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51168](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51168)

sint, quales fuere, qui eos genuerunt. Sunt enim, qui in India, & Libya, totas opinentur insulas Satyris & Sphingibus occupatas.

§. XV.

An, & Quid sint Sphinges?

Porro, quia Sirenibus aliquo modo pares sunt Sphinges, libet etiam de illis disputare. Talia enim monstra extitisse, conijcitur 1. Quia non solum alibi passim pinguntur, verum etiam Romae aliquot Sphinges marmoreae ex Aegypto allatae, in Capitolio, monstrabantur. 2. Quia Aegyptij sapientissimi olim Sphinges ante templa posuerunt. 3. Quia Octavius Augustus Sphinge loco signi usus fuit; sicut alij aquilae, leonis, draconis effigie. Quem admodum ergo hi verorum animalium, non fictorum, figura vti sunt; ita quidam putant, Imperatorem signum suum non a fabulis traxisse. 4. Quia Pierius scribit, se tale monstrum vidisse, cuius etiam haec sunt: *Nascuntur, apud Troglodytas Aethiopes, forma haud ei dissimili, qua pinguntur, fusco pilo, mammis in pectore geminis: monstro similes. Sunt etiam paulo pinguiore. Naturam habent in cicuratione admodum procli-*

Pier. Va-
ler. lib. 6.
cap. 30.
Hiero-
glyphico-
rum.

uem, pluribus exercitijs disciplinisq; aptam. Unde fertur etiam Sphinx monstrum Thebanum fuisse facie virginea, alas & ungues habens, Harpyiarum instar, quod insidens scopulo via imminente, insolubilia enigmata transeuntibus proponebat; quæ cum solvere non possent, ex improviso veniens alis & unguibus ad se eos in rupem trahebat, & præcipientes dabat. Apollodorus ait, Sphingem ex Echidna & Typhone parentibus ortam, Thebanis ab Iunone immissam, Hanc muliebri facie ac pectore, pedibus ac cauda leoninis, & avis pennis præditam fuisse, quæ cum à Muis enigmata didicisset, in Phyceo monte conserit, deq; ijs unum Thebanis proposuerit. Aufonius Sphingem in hunc modum descripsit.

Apollod.
lib. 3. de
deor ori-
gin. & ex
eo. Phil.
Camer.
1. cent. c.
71.

Aufonius
in Gri-
photer-
nario.

Terruit Aufonium volucris, leo, virgo, triformis
Sphinx, volucris pennis, pedibus fera, fronte puella.

Hæc si omnia in trutinam conijciantur, partim vera, partim inuoluta, partim sunt fabulosa. Fabulosum est, Sphingem ænigmata proposuisse; inuolutum, aliquid monstri latuisse; verum, Sphingem aliquam bestiam esse, licet non talem, qualem picturæ,

Statuæ, sculpturæ, statuæ vel Romanorum,
vel Ægyptiorum, aut Apollodorus, vel
Poëtæ descripserunt. Quæ sub ænigmate,
aut silentio seruari voluerunt antiqui, ea
imaginis obscuritate exprimi conuenie-
bat. Hinc Ægyptij idcirco Sphinges ante
templa collocârunt, vt mystica dogmata,
præcepta & institutiones sacræ, per æni-
gmatum nodos procul à profana multitu-
dine, inuiolata custodirentur, & in ar-
canis tantùm tractarentur. Augustus quo-
que, ob silentij fidem, Sphinge vsus est in
litteris signandis. Ad hæc arcana signifi-
canda Ægyptij arcanam effigiem mon-
strosamq; excogitauerunt. Pierius antea
recitatus, non tam monstrum, quàm si-
miam describit: neq; aliud esse Sphingem,
quàm simiam existimat: cuius sententiæ
etiam est Solinus, qui ita loquitur: *Inter Solini c:
simias habentur & Sphinges, villosa comis, 30.
mammis prominulis, ac profundis, dociles ad
feritatis obliuionem.* Hæc Solinus de Simijs.
Et Pierius, *Harum ego unam, inquit, Ve-
rone cum essem, vidi, mammis illis & glabris,
& candidis à pectore propendentibus, circum-
ducebat eam circulator quidam Gallus, ex
ignotis antea insulis recens aduectam. Toto
erat.*

erat pectore glabello, facie & auribus humanis propioribus; dorso hispido supra modum; fusco & oblongo admodum pilo, eoq; densissimo. Rector leuissimum brachium, quo catenam, cui erat alligata regebat, ferrea manica obarmatum habebat; dextera baculum gerebat, quem in faciem animalis identidem pretendens, bipedem secum ambulare, & loco etiam saltare, interdum & obgannire faciebat; multamq; hinc à spectatoribus stipem aucupabatur. Sunt, qui dicant in Libya, & Africa ob inopiam aquæ, tamquam siticulosis regionibus, è longinquo, bibendi gratia, diuersi generis animalia in vnum congregari, & inibi, è varia feminum mixtura, varias quoque subinde animalium formas generari: quæ tamen formæ, in illis terris, quia incolis propemodum familiares sunt, non adeò prodigiosæ habentur. Si aliud nihil sunt quàm simiæ, monstra non sunt; si formis permiscentur aliarum bestiarum, eximi non debent de numero monstrorum. Hæc de veritate Sphingis; in cuius fabula aiunt, inuolutum esse illud, quod Palæphatus in hac historia exponit. Cadmus, vxorem Sphinga habens Amazonida, Thebas profectus est: vbi interfecto Dracone, regno potitus

Apud Lil.
Girald. in
Ænigm.

potitus est, ducta vxore Harmione, Draconis sorore. Id Sphinx iniquo animo tulit. Quare, seductis nonnullis ciuibus Sphincium occupauit, incursionibusq; ac infidijs, quæ à Thebanis indigeno sermone ænigmata dicuntur, Cadmum ipsum, & qui illum sequebantur, infestauit. Tandem, proposito præmio, ab Oedipo superata fuit. Hic fabulæ nucleus, hæc est origo. Quamquam postea etiam, ob Megarensium mores, homines lasciui & molles, immò & meretrices, populari conuicio, *Megarica Sphinges* dicebantur.

§. XVI.

*An dentur in rerum natura Centauri,
Hippocentauri?*

Pingi, & apparere aliquando Centauros, Hippocentaurus, Onocentaurus, Satyros, similiaq; duplicis nature monstra, notissimum est; esse autem in rerum natura valde apud authores dubiũ est. Vtrumque è D. Hieronymi verbis licet intelligere, qui, in vita Pauli primi eremitæ, Magni Antonij describens iter, hæc habet. *Nec plura his. conspicit hominem equo mixtum, cui opinio Poetarum Hippocentauro vocabulum indidit; quo viso salutaris impressione signi ar-*

S. Hieron.
l. epist. 1.